

ВІДПОВІДІ
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на рекомендації з подальшого удосконалення освітньо-професійної програми
53169 Новогрецька філологія, англійська мова та переклад,
другий (магістерський) рівень вищої освіти, спеціальність 035 Філологія,
викладені у проєкті експертного висновку галузевої експертної ради

Університет висловлює щире вдячність членам галузевої експертної ради за аналіз освітньої діяльності, що проводиться в межах ОПП «Новогрецька філологія, англійська мова та переклад», рекомендації та пропозиції стосовно подальшого удосконалення та розвитку освітньої програми з підготовки магістрів філології зі спеціальності 035 «Філологія» (035.081 Новогрецька мова і література (переклад включно)).

Вважаємо за доцільне надати відповіді та коментарі щодо аналізу та рекомендацій GER за окремими критеріями. Маємо сподівання, що наші пояснення та додатки будуть розглянуті і взяті до уваги як в оцінці критеріїв, так і у формулюванні рекомендацій.

Критерій	Проєкт висновку GER	Відповідь Університету
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	<p>Рівень відповідності Критерію 1.</p> <p>ЕГ Рівень В</p> <p>GER Рівень В</p> <p>Обґрунтування GER:</p> <p>1.1. Погоджуємось із думкою ЕГ, що мета ОП відповідає місії, опосередковано представленій у Статуті КНУ (http://surl.li/fdcdr) та стратегії, окресленій у новій редакції «Стратегічного плану розвитку Університету на період 2018-2025 рр» (http://surl.li/eqlbd) КНУ. За ОП здійснюється підготовка фахівців з новогрецької, англійської мов та перекладу, що корелює зі спеціальністю 035 Філологія.</p> <p>1.2. Зауважень щодо невідповідності критерію ЕГ не зафіксувала, підставою для позитивних змін в ОП є пропозиції, що вносяться зацікавленими сторонами у неформальних бесідах із гарантом ОП та членами робочої групи. GER погоджується з думкою ЕГ про необхідність впровадження механізму фіксації і достатньої формалізації пропозицій від стейкхолдерів, які вносяться з метою удосконалення ОП.</p> <p>1.3. Висновки ЕГ є вмотивованими, оскільки цілі ОП та ПРН враховують Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія (http://surl.li/cocni), Професійний стандарт на групу професій Викладачі закладів вищої освіти (http://surl.li/piql), отже, знаходяться у руслі розвитку спеціальності.</p> <p>1.4. ЕГ декларує відповідність ОП вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для другого (магістерського) рівня вищої освіти (http://surl.li/cocni). Однак ЕГ відзначила недоліки, яка впливають на формування деяких ПРН за ОП, позаяк певні ЗК, ФК та ПРН закріплені за ВК, отже, якщо здобувач обирає інший ВК, окрім ВБ 1 або ВБ</p>	<p>Університет висловлює вдячність GER за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОПП за цим критерієм.</p> <p>Вважаємо за доцільне надати коментар щодо обґрунтування та рекомендацій GER за критерієм 1.</p> <p>1. Погоджуємось з рекомендацією GER щодо необхідності документальної фіксації внесення, врахування або відхилення пропозицій від стейкхолдерів та формалізації цієї процедури, проте зазначимо, що механізм фіксації і достатньої формалізації пропозицій від стейкхолдерів запроваджений в КНУТШ і така практика фіксації пропозицій стейкхолдерів і їх врахування в багатьох випадках вже реалізувалася на цій ОП. Тому ми посилюємо, систематизуємо та розширимо вже існуючу практику документальної фіксації зустрічей і пропозицій стейкхолдерів, а також надамо цій процедурі більш формалізованого вигляду. Наведемо також документально підтверджені факти фіксації внесення, врахування або відхилення пропозицій від стейкхолдерів на ОП. Зокрема, протоколи засідань кафедри загального мовознавства, класичної філології та неоелліністики, на яких обговорювалися зміни до ОП і які були надані на запит ЕГ, засвідчують внесення пропозицій від стейкхолдерів, наприклад, директора школи № 94 «Еллада» Вікторії Кузьменко, яка запропонувала посилити методико-педагогічну складову ОП (протокол № 14 засідання кафедри ЗМКФН від 06.05.2021), що було підтримано і втілено на прикладі розширення Асистентської практики з новогрецької мови до 6 кредитів ECTS у чинній редакції ОП від 2022 р. У цьому ж протоколі зафіксовані пропозиції радників Посольства Греції в Україні, з якими у членів проєктної групи є постійний зв'язок, а також здобувачів освіти минулих років та випускників ОП (зокрема, Василевської Яни, Михайлової Дар'ї,</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
	<p>2, то ПРН 23.1 та ПРН 23.2 не формуються у належному обсязі, отже такий недолік свідчить про часткову можливість досягнення ПРН і не повну відповідність ОП підкритерію 1.4.</p> <p>Рекомендації ГЕР: Рекомендуємо переглянути відповідності ЗК, ФК та ПРН компонентам ОП, також є сенс впровадити документальну фіксацію внесення, врахування або відхилення пропозицій від стейкхолдерів та формалізувати цю процедуру.</p>	<p>Анастасії Шаповаленко та інших). На засіданні кафедри ЗМКФН були оприлюднені пропозиції різних стейкхолдерів, зокрема С.Парадісопулоса і П.Бумбураса, які зафіксовані у витязі протоколу № 2 засідання кафедри ЗМКФН від 30.09.2021. Зазначмо, що обидва протоколи були надані ЕГ на їх запит.</p> <p>Факти фіксації зустрічей або пропозицій стейкхолдерів щодо удосконалення ОП у документах наводимо у додатку А.</p> <p>2. Погоджуємося з рекомендацією ГЕР переглянути відповідності ЗК, ФК та ПРН компонентам ОП при наступному перегляді ОПП з дотриманням установленної процедури.</p> <p>Водночас вважаємо за доцільне надати коментар щодо формування ПРН 23.1 та ПРН 23.2. Жодної невідповідності критерію тут немає. Саме ці ПРН 23.1 і ПРН 23.2 сформульовані додатково для ВБ1 і ВБ2 відповідно, оскільки вони уточнюють результати навчання за двома вибірковими блоками, зокрема у сфері галузевого (спеціалізованого) або художнього перекладу з/на новогрецьку мову, тобто ПРН 23.1 формується за умови обрання ВБ1 і так само ПРН 23.2 формується за умови обрання ВБ2; за умови необрання жодного з блоків і реалізації здобувачами права на вільний вибір в інший спосіб, вони не формуються, бо є опціональними. Натомість формування ПРН 1-22 забезпечено обов'язковими ОК, що засвідчено у матрицях відповідностей в описі ОП (с.21-22) і що підтверджує ЕГ у звіті (с.6,п.2). Щодо твердження, що певні ЗК, ФК та ПРН закріплені за ВК, то зазначмо, що ВК за умови їх обрання лише підсилюють окремі ЗК, ФК та ПРН, які зі свого боку повністю забезпечені обов'язковими ОК. Тому вибір ВК за блоками або його відсутність не впливають на досягнення обов'язкових результатів навчання. Натомість ПРН 23.1 або ПРН 23.2 сформульовані додатково для вибіркових блоків і забезпечуються ВК, проте вони відсутні у затвердженому стандарті вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія за другим рівнем вищої освіти, тому не впливають на формування результатів навчання, визначених у цьому стандарті. На підставі вищевикладеного не погоджуємося, що це можна вважати недоліком і що це свідчить про часткову можливість досягнення ПРН і неповну відповідність ОП підкритерію 1.4, адже за цим підкритерієм ОП дає можливість досягти результатів навчання, визначених вищезазначеним стандартом вищої освіти.</p>
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	<p>Рівень відповідності Критерію 2.</p> <p>ЕГ Рівень В</p> <p>ГЕР Рівень Е</p>	<p>Дякуємо шановним членам ГЕР за позитивну оцінку сильних сторін та позитивних практик ОПП за цим критерієм, зокрема за підкритеріями 2.1, 2.3, 2.5, 2.6, проте вважаємо за доцільне надати коментар щодо аналізу слабких сторін та рекомендацій за підкритеріями 2.2., 2.4., 2.7, з якими ми не погоджуємось.</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
	<p>Обґрунтування ГЕР:</p> <p>2.1. Звіт ЕГ переконує про відповідність обсягу освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) вимогам законодавства.</p> <p>2.2. У звіті ЕГ вказано, що структура ОП містить усі необхідні елементи, та наголошено на неузгодженні терміну дії ОП із тривалістю навчання. ГЕР погоджується з цією думкою ЕГ та вважає, що є сенс в описі програми структурувати ОК за семестрами та унаочнити зв'язки між ОК в структурно-логічній схемі опису ОП. ГЕР погоджується із обґрунтованими переконаннями ЕГ щодо питання доречності дисциплін з англійської мови серед ОК через відсутність можливості присвоєння професійної кваліфікації за результатами ПА з англійської мови.</p> <p>2.3. ГЕР підтримує висновок ЕГ про відповідність змісту ОП предметній області спеціальності 035 Філологія на другому (магістерському) рівні вищої освіти.</p> <p>2.4. Під час зустрічі здобувачі підтвердили, що надають перевагу вибору саме перекладацьких ВК, оскільки це підсилює їх фахову підготовку. Проте, ЕГ звертає увагу, що вибіркові дисципліни ще до здійснення здобувачами вибору вже зафіксовані в ОП та НП, що вступає в протиріччя з ідеєю вільного вибору. Згідно з ОП вибіркові дисципліни формують ЗК, ФК та ПРН з яких ПРН 23.1 та ПРН 23.2 формуються виключно за рахунок дисциплін вільного вибору здобувача, крім того вказані ПРН не формуються у необхідному обсязі, що вказує на часткову можливість досягнення ПРН. Також окремим рішенням ЕК ЗВО присвоює професійну кваліфікацію перекладача (новогрецька мова) лише на підставі вибіркових компонентів. Зазначені ЕГ недоліки вказують на часткову відповідність підкритерію.</p> <p>2.5. Організацію практичної підготовки здобувачів регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в КНУ» (http://surl.li/fdvxl) та «Положення про навчальні та виробничі практики студентів ННІФ» (http://surl.li/meqgz). ОП передбачені практично орієнтовані ОК, що дозволяють здобувачам отримати необхідні практичні навички та фахові компетентності.</p> <p>2.6. ОП дає змогу здобувачеві набути соціальних навичок, що відповідають цілям ОП і перетинаються із загальними компетентностями, визначеними в ній.</p> <p>2.7. Присвоєння професійної кваліфікації з англійської мови за результатами успішного опанування ОК 3, 4 та ПА не передбачено, що ставить під питання доречність циклу з англійської мови в ОП. ЕГ рекомендує</p>	<p>1. (до 2.2) Щодо тривалості навчання (2.2. «У звіті ЕГ вказано, що структура ОП містить усі необхідні елементи, та наголошено на неузгодженні терміну дії ОП із тривалістю навчання. ГЕР погоджується з цією думкою ЕГ»). Тривалість навчання за ОПП та термін дії освітньої програми не є корельованими величинами, оскільки термін дії ОП 5 років визначає, впродовж якого часу є чинною одна редакція ОП без необхідності її перегляду незалежно від терміну навчання за цією ОП. Підстави до створення нової редакції ОП визначені у п. 2.14.2. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, серед яких не зазначено про залежність терміну дії ОП від тривалості навчання. Якщо система внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості освіти та щорічний моніторинг програми засвідчує її успішне функціонування, то немає потреби у створенні нової редакції.</p> <p>2. (до 2.2) Не можемо погодитися із думкою шановних членів ГЕР про те, що «2.2. ...є сенс в описі програми структурувати ОК за семестрами та унаочнити зв'язки між ОК в структурно-логічній схемі опису ОП». Освітня програма як <i>«єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання»</i> впроваджується в освітній процес на підставі двох взаємодоповнювальних документів: опису ОП та навчального плану ОП. Відповідно до п. 2.9. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, суголосного зі Ст. 9 та Ст.10 Закону України про вищу освіту, - <i>«Опис Освітньої програми включає: профіль програми (опис мети програми, програмних компетентностей і результатів навчання, особливостей викладання, оцінювання та ресурсного забезпечення, вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою тощо); перелік компонентів (складових) освітньої програми; структурно-логічну схему програми; опис форм атестації здобувачів освіти; матриці забезпечення компонентами програми програмних компетентностей і результатів навчання. Додатком до Освітньої програми є навчальний план, що визначає (у кредитах ЄКТС) перелік та обсяги навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення; форми про ведення навчальних занять, їх обсяг; графік навчального процесу; форми поточного та підсумкового контролю»</i>. Структурно-логічна схема ОПП «Новогрецька філологія, англійська мова та переклад» чітко визначає логіко-змістові складники обов'язкової та вибіркової частин, виокремлює практичну підготовку та підсумкову атестацію, а також наочно демонструє зв'язки між цими складниками, крім того, у цілісних логіко-змістових</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
	<p>уточнити визначення професійної кваліфікації. Професійна кваліфікація перекладача (новогрецька мова) присвоюється ЗВО лише за вибірковими компонентами ОП.</p> <p>2.6. Обсяг ОП та окремих ОК реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів. Обсяг завдань на самостійну підготовку є виваженим та дозволяє в повній мірі опрацювати навчальний матеріал. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим і дозволяє досягти цілей ОП та ПРН.</p> <p>Рекомендації ГЕР:</p> <p>Рекомендуємо узгодити термін дії ОП із тривалістю навчання, структурувати ОК за семестрами, унаочнити зв'язки між ОК в структурно-логічній схемі опису ОП, переглянути можливість присвоєння кваліфікації з англійської мови, привести процедуру вибору ВК у відповідність до концепції вільного вибору, уточнити визначення професійної кваліфікації та порядок її присвоєння, розглянути можливість перенести перекладацьку практику з новогрецької мови в обов'язкові компоненти, а також ввести перекладацьку практику з англійської мови у якості обов'язкового компоненту, збільшити кількість перекладацьких дисциплін.</p>	<p>групах освітніх компонентів навчальні дисципліни наведені у формі послідовних списків відповідно до послідовності викладання на ОП (в одночасному або послідовному вимірі). Натомість навчальний план цієї ОПП регламентує посеместрову реалізацію ОК, які представлені в описі. На наше переконання, структурно-логічна схема повинна унаочнювати структурно і логічно концепцію змісту освітньої програми, а не структурувати хронологічну посеместрову послідовність вивчення освітніх компонентів, тому не бачимо необхідності дублювати (за навчальним планом) в описі ОП посеместровий розподіл дисциплін.</p> <p>3. (до 2.7. і 2.2) Не можемо погодитися із зауваженнями за пп. 2.2. та 2.7. про: 1) сумніви доречності в ОП циклу дисциплін із англійської мови за відсутності присвоєння професійної кваліфікації за цією мовою; 2) про присвоєння професійної кваліфікації перекладача (новогрецька мова) лише за вибірковими компонентами ОП, а також прийняти рекомендації «переглянути можливість присвоєння кваліфікації з англійської мови» та «уточнити ...порядок її присвоєння, розглянути можливість перенести перекладацьку практику з новогрецької мови в обов'язкові компоненти, а також ввести перекладацьку практику з англійської мови у якості обов'язкового компоненту, збільшити кількість перекладацьких дисциплін».</p> <p>Політика університету у частині присвоєння професійних кваліфікацій є виваженою і керується тим що:</p> <p>1) згідно чинного законодавства присвоєння професійної кваліфікації не є обов'язковим наслідком опанування ОПП (ОНП);</p> <p>2) Університет вважає своїм обов'язком сприяти формуванню у здобувачів освіти додаткових до основної (визначеної спеціальністю/спеціалізацією) освітньої кваліфікації додаткових часткових освітніх кваліфікацій.</p> <p>3) згідно рекомендацій ІЛО (і нормативно визначених в Україні вимог щодо присвоєння професійних кваліфікацій поза межами ЗВО) присвоєння професійної кваліфікації передбачає вищий рівень опанування результатів навчання ніж необхідний для здобуття відповідної освітньої кваліфікації (зазвичай 75% проти 50-60%).</p> <p>Обов'язковість дотримання вимоги достатності рівня опанування результатів навчання, досягнутих за період навчання на ОП, для присвоєння професійної кваліфікації, зафіксована у п. 8.3.4. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка і успішно імплементовано в ОП «Новогрецька філологія, англійська мова та переклад». За обов'язковою частиною ОП присвоюється професійна кваліфікація викладача ЗВО лише з новогрецької мови, оскільки основний</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
		<p>фокус освітньої програми зосереджений на новогрецькій філології, відповідно до спеціалізації 035.081 «Новогрецька мова і література (переклад включно)», за якою здійснюється вступ на ОП і присвоюється, відповідно до Стандарту філології, освітня кваліфікація. Для присвоєння професійної кваліфікації викладача ЗВО з новогрецької мови в освітній програмі закладено достатню кількість ОК, зокрема цикл методико-педагогічних освітніх компонентів (9 кредитів), асистентська практика (6 кредитів), дисципліни мовної підготовки (10 кредитів), що забезпечують достатній рівень опанування результатів навчання для присвоєння цієї професійної кваліфікації – 37% обсягу освітніх компонентів обов'язкової частини освітньої програми спрямовані на досягнення ПРН професійної кваліфікації - викладач закладу вищої освіти (новогрецька мова). На наше переконання, гіпотетична множинність професійних кваліфікацій при обмеженій кількості кредитів (67 ECTS) за обов'язковою частиною не буде сприяти ні підвищенню якості освіти на ОП, ні достатності професійної підготовки.</p> <p>Вважаємо за доцільне розглянути наші аргументи окремо на кожне зауваження / рекомендацію:</p> <p>3.1) вважаємо неможливим <u>введення ОК з перекладу (англійська мова) та перекладацької практики до обов'язкової частини ОП, а відтак - присвоєння професійної кваліфікації – перекладач (англійська мова) або ж викладача ЗВО (англійська мова) за умови введення ОК з методики викладання.</u> Назва освітньої програми містить компонент «англійська мова», оскільки за ОП здійснюється також підготовка з другої мови – англійської (14 кредитів – 21% обсягу освітніх компонентів обов'язкової частини ОП), а результати навчання, які у частині англійської мови спрямовані лише на організацію успішної усної та письмової комунікації англійською мовою, перевіряються у формі атестації - Підсумковий іспит з англійської мови. Проте цього не достатньо для присвоєння професійної кваліфікації перекладача (або викладача ЗВО) з англійської мови, а введення перекладацьких дисциплін та перекладацької практики з англійської мови (мінімум 9 кредитів) або методичних дисциплін та асистентської практики з англійської мови (мінімум 9 кредитів), з одного боку, не забезпечить якісної підготовки професіонала, а з другого боку, призведе до погіршення якості освіти за основною спеціалізацією і до скорочення базових освітніх компонентів, необхідних для присвоєння освітньої кваліфікації магістр філології за спеціалізацією 035.081 «Новогрецька мова і література (переклад включно)», що суперечить вимогам Стандарту філології.</p> <p>3.2) вважаємо <u>неможливим перенесення перекладацької практики з новогрецької мови з вибіркової частини ОП в обов'язкові компоненти,</u> тому що такі зміни зумовлять також скорочення освітніх компонентів обов'язкової частини ОП, які</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
		<p>необхідні для реалізації предметної області філології та результатів навчання, визначених Стандартом філології для присвоєння освітньої кваліфікації магістра філології за спеціалізацією 035.081 «Новогрецька мова і література (переклад включно)». Крім того, перекладацька практика з новогрецької мови є необхідним вибірковим компонентом для формування цілісного професійного вибіркового блоку дисциплін, концепція якого спрямована на присвоєння професійної кваліфікації перекладача, <u>що демонструє зразкову практику інтеграції у європейський освітній простір</u>, зокрема реалізації в ОП такої інноваційної форми, як мікрокваліфікація (англ. micro-credentials): (OECD (2019). OECD Skills Strategy 2019: skills to shape a better future. Retrieved from: https://doi.org/10.1787/9789264313835-en; European Commission (2022). Council Recommendation on a European approach to micro-credentials for lifelong learning and employability. Retrieved from: https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=COM:2021:770:FIN).</p> <p>4. Стосовно рекомендації – «уточнити визначення професійної кваліфікації та порядок її присвоєння», дякуємо за пропозицію уточнення формулювання професійної кваліфікації викладача ЗВО відповідно до наказу МОН від 11.11.2022 №1006, обов'язково врахуємо це у майбутніх редакціях ОП. <u>Проте ми не можемо прийняти рекомендацію</u> про уточнення порядку присвоєння професійної кваліфікації, тому що в п. 3. Форма атестації здобувачів вищої освіти опису ОПП «Новогрецька філологія, англійська мова та переклад» чітко визначена окрема процедура присвоєння професійної кваліфікації у межах підсумкової атестації та конкретні вимоги до присвоєння професійної кваліфікації, зокрема: <i>«Окремим рішенням екзаменаційної комісії може бути присвоєна професійна кваліфікація: 2310.2 – «Викладач закладу вищої освіти (новогрецька мова)» за таких умов: 1) успішності не менше 80 балів з таких дисциплін: Комплексної дисципліни «Методика викладання та педагогічна майстерність», «Частина 1. Методика викладання іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах вищої освіти», «Частина 2. Психологія та педагогіка вищої школи»; 2) успішного проходження асистентської практики (новогрецька мова) (виробнича практика з відривом від теоретичного навчання) не нижче 80 балів; 3) успішного складання комплексного підсумкового іспиту з новогрецької філології та перекладу не нижче 80 балів. 2444.2 – «Перекладач (новогрецька мова)» за таких умов: 1) вибору одного з вибірових блоків ОП та середнього балу успішності не нижче 75 балів за дисциплінами обраного вибіркового блоку («Спеціалізований переклад» або «Художній переклад»); 2) успішного складання комплексного підсумкового іспиту з новогрецької філології та перекладу (не нижче 80</i></p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
		<p><i>балів); 3) успішного проходження перекладацької практики (новогрецька мова) (виробничої практики з відривом від теоретичного навчання) не нижче 75 балів.</i></p> <p>5. (до 2.4) Також дозвольте пояснити нашу позицію стосовно формування ПРН 23.1 та ПРН 23.2 виключно за рахунок дисциплін вільного вибору здобувача, що, на нашу думку, необґрунтовано кваліфікується шановними членами ГЕР як негативна практика. Формулювання цих ПРН і винесення їх окремо поза ПРН обов'язкової частини зумовлено тим, що ці ПРН є додатковими до ПРН Стандарту філології, конкретизують і поглиблюють перекладацькі компетентності, і досягаються тільки за умови опанування дисциплін вибіркового блоку. Відповідно студент може і не досягнути цих результатів навчання, якщо обере вибіркового блок з іншої ОП, або:</p> <ul style="list-style-type: none"> - якщо студент обирає ВБ «Спеціалізований переклад», то досягає ПРН 23.1. <i>Застосовувати знання про особливості аудіовізуального перекладу та локалізацію, усного та письмового перекладу фахових текстів у своїй перекладацькій діяльності;</i> - якщо студент обирає ВБ «Художній переклад», то досягає ПРН 23.2. <i>Застосовувати знання про особливості перекладу поетичних, драматургічних, прозових творів у своїй перекладацькій діяльності.</i> Відповідно один із цих ПРНів і буде записано в додатку до диплома. Тому не вбачаємо у цьому ніякого недоліку, адже за Стандартом філології «Наведений у Стандарті перелік компетентностей і результатів навчання не є вичерпним. Заклади вищої освіти при формуванні освітніх програм конкретизують визначені компетентності й результати відповідно до певної філологічної спеціалізації та можуть зазначати додаткові». Безпідставним, на нашу думку, є твердження шановних членів ГЕР про те, що «вказані ПРН не формуються у необхідному обсязі, що вказує на часткову можливість досягнення ПРН», адже ПРН 23.1, як і ПРН 23.2, відповідно до Матриці 5 опису ОП забезпечуються 5 – 6 дисциплінами вибіркового блоку в обсязі 23 кредити. Просимо зняти це зауваження як помилкове <p>6. Також вважаємо, що кваліфікація як негативної практики того факту, що «присвоєння професійної кваліфікації перекладача (новогрецька мова) здійснюється лише на підставі вибіркового компонентів» є необґрунтованим: по-перше, серед умов присвоєння цієї професійної кваліфікації є – «успішне складання комплексного підсумкового іспиту з новогрецької філології та перекладу (не нижче 80 балів)», як відомо (зазначено в описі), цей іспит перевіряє ПРН досягнуті студентами за дисциплінами обов'язкової частини; по-друге, у</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
		<p>п.8.3.4. Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка зазначено, що умовою присвоєння професійної кваліфікації мають бути <u>«конкретні вимоги до присвоєння професійної кваліфікації, у тому числі щодо змісту індивідуального навчального плану студента, можуть включати визначення обсягу навчальної роботи студента за рахунок вибіркової частини навчального плану, а також мінімально необхідний рівень оцінок»</u>. Таким чином, вважаємо, що професійна кваліфікація перекладача (новогрецька мова) присвоюється за результатами навчання як за ОК обов'язкової частини, так і за вибірковими компонентами.</p> <p><u>Просимо шановних членів ГЕР зважити на наші пояснення, і маємо сподівання, що наші аргументи є переконливими фактами для обґрунтування оцінювання ОНП за критерієм 2 за рівнем В.</u></p>
<p>Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання</p>	<p>Рівень відповідності Критерію 3.</p> <p>ЕГ Рівень В</p> <p>ГЕР Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР: 3.1. ГЕР погоджується із обґрунтованими переконаннями ЕГ. 3.2. Правила прийому на ОП враховують особливості самої ОП. 3.3. Зазначені в досліджуваних документах обставини вказують на відсутність зауважень щодо невідповідності критерію. 3.4. Зазначені в досліджуваних документах обставини вказують на відсутність зауважень щодо невідповідності критерію.</p> <p>Рекомендації ГЕР: Рекомендуємо систематично інформувати здобувачів щодо їхніх можливостей здобуття неформальної / інформальної освіти.</p>	<p>Університет висловлює вдячність ГЕР за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОПП за цим критерієм.</p> <p>Вважаємо за доцільне надати коментар щодо рекомендації ГЕР за критерієм 3.</p> <p>1. Ми не маємо жодних застережень щодо виконання рекомендації ГЕР інформувати здобувачів щодо їхніх можливостей здобуття неформальної / інформальної освіти, але відповідально стверджуємо, що ОП повинна досягати своїх цілей без залучення програм неформальної освіти, бо в іншому випадку вона може вважатися неякісною і компенсаторною. Здобувачам надається необхідна інформація щодо можливості здобуття неформальної / інформальної освіти; участь у таких формах освіти є альтернативною і необов'язковою для досягнення результатів навчання за ОП. У разі участі здобувачів у освітніх курсах неформальної / інформальної освіти, зарахування результатів навчання, здобутих ними шляхом неформальної та/або інформальної освіти, регламентує «Положення про валідацію і визнання результатів навчання здобутих у процесі неформальної та / або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти КНУТШ» (http://senate.univ.kiev.ua/?p=2271).</p> <p>Як ми зазначили у коментарях на звіт ЕГ, ми розглянемо можливість зазначити за необхідності посилання на платформи Prometheus, Coursera, FutureLearn на відповідні курси з лінгвістики, літературознавства, перекладу та викладання філологічних дисциплін в певних РПНД у розділі «Додаткові інформаційні та онлайн ресурси», що сприятиме систематичному інформуванню здобувачів у зазначеному ГЕР напрямку.</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>Рівень відповідності Критерію 4. ЕГ Рівень А</p> <p>ГЕР Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР: 4.1. Форми та методи навчання і викладання повністю сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та ПРН. 4.2. Під час опитування фокус груп НПП та студентів ЕГ переконалася, що КНУ забезпечує високий рівень поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП. 4.3. Зміст ОК щорічно переглядається та оновлюється з урахуванням сучасних наукових здобутків, актуальних тенденцій і новітніх практик в розвитку філологічної, педагогічної та дотичних галузей наукових досліджень. 4.4. зміст ОК щорічно переглядається та оновлюється з урахуванням сучасних наукових здобутків, актуальних тенденцій і новітніх практик в розвитку філологічної, педагогічної та дотичних галузей наукових досліджень. 4.5. Навчання, викладання та наукові дослідження на ОП пов'язані з високим рівнем інтернаціоналізації.</p> <p>Рекомендації ГЕР: Рекомендуємо систематизувати й інтенсифікувати практику залучення носіїв мови, спеціалістів та експертів у галузі до аудиторних занять.</p>	<p>Університет висловлює вдячність ГЕР за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОПП за цим критерієм.</p> <p>Вважаємо за доцільне надати коментар щодо рекомендації ГЕР за критерієм 4.</p> <p>1. Погоджуємося з рекомендацією ГЕР систематизувати й інтенсифікувати практику залучення носіїв мови, спеціалістів та експертів у галузі до аудиторних занять, адже практика залучення таких спеціалістів до реалізації освітнього процесу за ОП вже існує і має здобутки. Водночас зазначимо, що ЕГ у звіті визнала позитивні практики за цим критерієм зразковими і відзначила високий рівень поєднання навчання і дослідження на ОП, інтернаціоналізації та використання «позааудиторних заходів за участю носіїв мови, що створює справжнє мовне середовище і сприяє формуванню у здобувачів високого рівня іншомовної комунікативної компетентності та навичок і умінь перекладу».. Також додамо, що до зразкових позитивних практик за цим критерієм можна віднести й такі: 1) публікацію здобувачами результатів власних досліджень у фахових виданнях України (категорія Б) та участь здобувачів у багатьох наукових конференціях з презентацією доповідей (https://bitly.ws/WfVc); 2) участь здобувачів ОП у діяльності студентського наукового гуртка «Художній переклад новогрецької літератури» (https://bitly.ws/WgdY), зокрема здобувачі взяли участь у підготовці двох антологій художнього перекладу новогрецької літератури: а) Мрія у хвилі: мала новогрецька проза кінця ХІХ — початку ХХ ст.». Львів : Видавництво «Апріорі», 2021, б) Антологія сучасного грецького оповідання (в друці), для якої усі здобувачі, що навчаються на зараз на 2 курсі ОП, підготували переклади новогрецьких творів із вступними статтями, що свідчить про взірцевий рівень поєднання навчання і дослідження на ОП; 3) за ініціативи здобувачів ОП організуються науково-популярні заходи, на яких популяризується новогрецька філологія та переклад, сучасна грецькомовна література, наприклад, захід «Сучасна українська література новогрецькою» (2023 https://bitly.ws/Wgda), Літературно-музичний вечір «Шлях до Ітаки» (2019, Київ, Будинок актора) тощо; 4) НПП, що реалізують ОП, взяли участь у програмах академічної мобільності та закордонних стажуваннях, міжнародних конференціях (в тому числі за кордоном), опублікували 28 статей у міжнародних виданнях, з них 14 у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS. Здобувачі ОП публікують матеріали в грецьких ЗМІ</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
		<p>(https://bitly.ws/WgcM, https://bitly.ws/WgcX), що свідчить про високий ступінь інтернаціоналізації на різних рівнях ОП.</p> <p>На підставі вищевикладеного погоджуємося з оцінкою та обґрунтуванням ЕГ щодо відповідності ОП за критерієм 4 рівню А і просимо ГЕР підвищити оцінку до рівня А.</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>Рівень відповідності Критерію 5.</p> <p>ЕГ Рівень В</p> <p>ГЕР Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР:</p> <p>5.1. ЕГ зауважує, що зміст контрольних заходів окремих ОК, зокрема ОК1 та ОК3, потребує спрямування на перевірку рівнів сформованості іншомовної комунікативної компетентності у видах мовленнєвої діяльності відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з питань мовної освіти (CEFR).</p> <p>5.2. Атестація здобувачів здійснюється у формі захисту кваліфікаційної роботи магістра. Крім цього в ОП передбачено комплексний підсумковий іспит з новогрецької філології та перекладу та підсумковий іспит з англійської мови.</p> <p>5.3. ЕГ переконалася, що процедура оскарження результатів оцінювання (іспиту, заліку, захисту кваліфікаційної роботи) їм відома і зрозуміла. Опитані підтвердили, що на ОП не було випадків оскарження результатів чи повторного проходження контрольних заходів здобувачами.</p> <p>5.4. У КНУ визначені чіткі політика, стандарти й процедури дотримання академічної доброчесності, а також відповідальність за її порушення здобувачами й НПП, що регулюється Положенням про організацію освітнього процесу в КНУ (https://bitly.ws/WfUj).</p> <p>Рекомендації ГЕР:</p> <p>Рекомендуємо спрямувати зміст контрольних заходів ОК 1 та ОК 3 на перевірку рівнів сформованості іншомовної комунікативної компетентності у видах мовленнєвої діяльності відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з питань мовної освіти (CEFR).</p>	<p>Університет висловлює вдячність ГЕР за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОПП за цим критерієм.</p> <p>Вважаємо за доцільне надати коментар щодо рекомендації ГЕР за критерієм 5.</p> <p>1. Погоджуємося з рекомендацією ГЕР спрямувати зміст контрольних заходів ОК 1 та ОК 3 на перевірку рівнів сформованості іншомовної комунікативної компетентності у видах мовленнєвої діяльності відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з питань мовної освіти (CEFR).</p> <p>Зазначимо, що на ОП вже існує практика корелювати зміст контрольних заходів з мовних дисциплін, зокрема на предмет сформованості іншомовної комунікативної компетентності у видах мовленнєвої діяльності, із рамкою Загальноєвропейських рекомендацій з питань мовної освіти (CEFR), однак, згідно з рекомендаціями ГЕР, ми посилимо і систематизуємо цю практику в подальшій реалізації ОП.</p> <p>Як ми зазначили у коментарях на звіт ЕГ, у відповідних РПНД ОК1 та ОК3 зазначено (https://bitly.ws/WfX8), що попередніми вимогами до їх опанування є володіння новогрецькою / англійською мовою на рівні не нижче B2 згідно з загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (CEFR), а самі ОК 1 та ОК 3 спрямовані на формування рівня володіння зазначеними мовами не нижче C1, що буде систематизовано вказано щодо всіх мовних дисциплін при наступному оновленні РПНД, то цілком логічним є розробка контрольних заходів, наприклад, мовних тестів, зміст яких корелювався б з відповідними рівнями мовного володіння згідно з CEFR.</p>
<p>Критерій 6. Людські ресурси</p>	<p>Рівень відповідності Критерію 6.</p> <p>ЕГ Рівень В</p> <p>ГЕР Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР:</p>	<p>Університет висловлює вдячність ГЕР за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОПП за цим критерієм.</p> <p>Вважаємо за доцільне надати коментар щодо рекомендації ГЕР за критерієм 6.</p> <p>1. Погоджуємося з рекомендацією ГЕР впорядкувати план залучення професіоналів-</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
	<p>6.1. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Переважна більшість НПП, які забезпечують реалізацію ОП, мають науковий ступінь і вчене звання у дотичних наукових галузях.</p> <p>6.2. ЕГ отримала докази, що конкурсний відбір на вакантні посади НПП кафедри відбувається відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і Статуту КНУ (https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf). Інформація щодо конкурсу на заміщення вакантних посад та кваліфікаційні вимоги до них оприлюднюється на сайті університету. Процедура є прозорою і відкритою.</p> <p>6.3. ЗВО активно залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, зокрема для проектування та перегляду ОП у складі робочої групи ОП.</p> <p>6.4. Для кращої організації необхідним вбачається створення плану залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.</p> <p>6.5. Результати стажування обговорюються, протоколюються і втілюються в освітній процес. Більше того, НПП, які викладають на ОП, мають високі результати публікаційної активності й відзначаються преміюванням.</p> <p>6.6. Представники фокус груп підтвердили факти матеріального та морального заохочення НПП за участь у міжнародних конференціях, проектах, тренінгах, публікації у виданнях, які індексовані в наукометричних базах SCOPUS, Web of Science. За значні досягнення НПП нагороджують грамотами, оголошують подяки, відзначають кращих викладачів року.</p> <p>Рекомендації ГЕР: Рекомендуємо впорядкувати план залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до освітнього процесу.</p>	<p>практиків, експертів галузі, представників роботодавців до освітнього процесу.</p> <p>Водночас зазначмо, що до повномасштабного вторгнення росії в Україну практика залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі та носіїв мови була досить упорядкованою і систематичною. Наприклад, у такий спосіб були залучені на постійній основі співробітники МОС Греції (2016-2018 - О.Сарілліду; 2019-2022 - В.Сімос: https://bitly.ws/WgMu, https://bitly.ws/WgMI).</p> <p>Також до відкритих лекцій й аудиторних занять були залучені іноземні дипломати та фахівці з новогрецької мови та літератури для здобувачів ОП, наприклад, посол Греції в Україні Г.Пукаміссас (2018), проф. Університету імені Арістотеля І.Казазіс (2018), директор грецького філіалу Міжнародного інституту театру Е.Куцуреліс (2017, 2020), голова Спілки грецьких суддів-літераторів Д.Орфанідіс (2019), письменниця, працівниця МЗС Кіпру К.Сотиріу (2019) та інші (https://bitly.ws/WgMY).</p> <p>У майбутньому за сприятливих умов розглянемо можливість систематизації такого плану залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців, зокрема й іноземних експертів галузі та носіїв мови до освітнього процесу.</p>
<p>Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси</p>	<p>Рівень відповідності Критерію 7.</p> <p>ЕГ Рівень А</p> <p>ГЕР Рівень А</p> <p>Обґрунтування ГЕР:</p> <p>7.1. Фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення в повній мірі сприяють досягненню визначених ОП цілей та ПРН.</p> <p>7.2. ЕГ встановлено, що в КНУ забезпечено безоплатний доступ здобувачів та НПП до необхідної інфраструктури, інформаційних ресурсів</p>	<p>Університет висловлює вдячність ГЕР за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОПП за цим критерієм, а також за підтвердження відповідності критерію 7 рівню А.</p> <p>Тому погоджуємося з рекомендацією ГЕР і будемо всіляко підтримувати вірцевий рівень стану матеріально-технічної бази та зберігати надалі можливість постійного доступу здобувачів до всіх ресурсів.</p> <p>Також будемо продовжувати залучати освітнє середовище і матеріально-технічні ресурси Центру елліністичних студій та грецької культури імені Андрія Білецького за підтримки Посольства Грецької республіки до реалізації ОП. Залучення здобувачів ОП до діяльності Центру елліністики з метою популяризації</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
	<p>7.3. Навчальне середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів за ОП.</p> <p>7.4. Під час зустрічей з ЕГ, здобувачі, студентське самоврядування та профспілковий комітет, висловили задоволення щодо надання освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки, що підтверджує опитування за ОП (2023 р.) https://bitly.ws/Wg97.</p> <p>7.5. У ННІФ створено необхідні умови для людей з особливими освітніми потребами.</p> <p>7.6. ЕГ було підтверджено той факт, що розв'язання конфліктних ситуацій у КНУ вирішується завдяки назці нормативних актів КНУ.</p> <p>Рекомендації ГЕР: Рекомендуємо підтримувати взірцевий рівень стану матеріально-технічної бази та зберігати у подальшому можливість постійного доступу здобувачів до усіх ресурсів.</p>	<p>грецької спадщини в Україні та посилення міжнародних контактів між Україною та Грецією, Україною та Кіпром відображено на офіційній сторінці Центру у Facebook (https://bitly.ws/WgYS).</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	<p>Рівень відповідності Критерію 8.</p> <p>ЕГ Рівень В</p> <p>ГЕР Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР:</p> <p>8.1. Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та ПРН. Переважна більшість НПП, які забезпечують реалізацію ОП, мають науковий ступінь і вчене звання у дотичних наукових галузях.</p> <p>8.2. Залучення здобувачів до процедур забезпечення якості ОП відбувається кількома шляхами: проведенням і аналізом на різних рівнях КНУ опитувань UNIDOS https://bitly.ws/WgU4, опитувань за ОП навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень (https://bitly.ws/Wg97), опитувань за НД на рівні кафедр (https://bitly.ws/WfYX, https://bitly.ws/WfZf) Здобувачі беруть активну участь у процесі періодичного оновлення ОП.</p> <p>8.3. Роботодавці взяли активну участь у регулярних зустрічах та консультаціях з гарантом та членами робочої групи у процесі періодичного оновлення ОП. В редакцію ОП за 2021 рік внесено рекомендації представників роботодавців.</p> <p>8.4. Збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП здійснюється через різні канали комунікації.</p> <p>8.5. Система забезпечення якості освіти на різних рівнях, що застосовується в КНУ, разом з моніторингом ОП гарантом та членами</p>	<p>Університет висловлює вдячність ГЕР за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОПП за цим критерієм.</p> <p>Вважаємо за доцільне надати коментар щодо рекомендації ГЕР за критерієм 8.</p> <p>1. Університет безумовно погоджується з необхідністю щорічного моніторингу програми, оновлення змісту ОК на рівні РПНД, а також інших процедур з оновлення ОП, передбачених системою внутрішнього і зовнішнього забезпечення якості освіти – це відповідає нормативній базі Університету. Водночас ми не розуміємо на чому базується рекомендація щодо щорічного оновлення програми – це суперечить практиці всіх наших університетів-партнерів із Німеччини, Великої Британії, Франції, Італії, Швеції (серед яких є ЗВО з першої сотні Шанхайського рейтингу) – у всіх у них період між оновленнями програми складає 5-8 років. Щорічне оновлення програми шкідливе для забезпечення її якості, більшість акредитаційних агенцій скасовує свої сертифікати акредитації при внесенні суттєвих змін до програми.</p> <p>2. Погоджуємося з рекомендацією ГЕР ширше залучати здобувачів до удосконалення ОП, тому будемо продовжувати здійснювати моніторинг їх думки щодо оновлення ОП на рівні розгалуженої системи опитувань в КНУТШ, а також проводити систематичні зустрічі з ними як з представниками стейкхолдерів ОП на предмет удосконалення ОП.</p> <p>3. Також приймаємо рекомендацію ГЕР щодо систематизації збору інформації про кар'єрний шлях випускників ОП, що частково вже реалізовано гарантом і проєктною групою ОП.</p>

Критерій	Проект висновку ГЕР	Відповідь Університету
	<p>робочої групи, дозволяє виявляти недоліки у програмі та визначати можливості для її поліпшення.</p> <p>8.6. Акредитація ОП «Новогрецька філологія, англійська мова та переклад» є первинною.</p> <p>8.7. Аналіз нормативних документів ЗВО та інтерв'ювання учасників освітнього процесу підтверджують, що всі члени академічної спільноти (керівництво, представники підрозділів, НПП, студенти) активно долучаються до вдосконалення процедур забезпечення якості, спрямованих на покращення якості навчання.</p> <p>Рекомендації ГЕР: Рекомендуємо розглянути можливість щорічного оновлення ОП, ширше залучати здобувачів до удосконалення ОП, а також систематизувати збір інформації щодо кар'єрного шляху випускників.</p>	
<p>Критерій 9. Прозорість та публічність</p>	<p>Рівень відповідності Критерію 9.</p> <p>ЕГ Рівень В</p> <p>ГЕР Рівень В</p> <p>Обґрунтування ГЕР: 9.1. Зазначені в досліджуваних документах обставини вказують на відсутність зауважень щодо невідповідності критерію. 9.2. Зазначені в досліджуваних документах обставини вказують на відсутність зауважень щодо невідповідності критерію. 9.3. Зазначені в досліджуваних документах обставини вказують на відсутність зауважень щодо невідповідності критерію.</p> <p>Рекомендації ГЕР: Підтримуємо рекомендації ЕГ.</p>	<p>Університет висловлює вдячність ГЕР за високу оцінку сильних сторін та позитивних практик ОПП за критерієм 9.</p> <p>ГЕР зазначає, що підтримує рекомендації ЕГ за цим критерієм, зокрема ЕГ у звіті зазначила про необхідність «висвітлення досягнень здобувачів та випускників».</p> <p>Погоджуємося з цією рекомендацією, водночас зазначмо, що ця практика вже запроваджена на ОП і її реалізація буде підтримуватися надалі.</p> <p>Як ми зазначили в коментарях на звіт ЕГ, на офіційній сторінці ОП висвітлено наукові досягнення здобувачів і випускників ОП (https://bitly.ws/ZQ3x), представлено досягнення здобувачів у контексті їх участі в роботі студентського наукового гуртка (https://bitly.ws/ZQ38), показано відгуки випускників, в яких вони зокрема діляться своїми досягненнями у професійній діяльності (https://bitly.ws/WgZ8). Також систематично висвітлюється інформація щодо досягнень здобувачів та випускників на сторінках у соцмережах Центру елліністики (https://bitly.ws/WgYS) та кафедри ЗМКФН (https://www.facebook.com/zagmoclasphilel).</p>